

Néhány éve történt, hogy a vonaton összeakadtam egyik régi ismerősömmel, aki történetesen műépítész. Ráadásul az a bőbeszédű fajta, aki szereti átadni a frissen szerzett tudományos ismereteket szakmabelinek, laikusnak egyaránt. Arról kezdett elmélkedni, hogy a világ majdan az entrópiában enyészik el, felemészti saját magát. Tekintve hogy én a laikusok közé tartozom, az egészet úgy képzeltem el, hogy az emberi civilizáció kieszi maga alól a nyersanyagokat: előbb-utóbb nem lesz használható matéria, amiből tovább lehet építkezni. Az ósanyag megfárad, megáll az építészeti fejlődés, a földi létet romok temetik be. A műépítészek elmehetnek romeltakarítónak, ha még lesz hová takarítani.

Később utána néztem, mi is akar lenni az entrópia. Azt találtam a témában, hogy entrópia még valójában nincs, de még lehet, csak nem tudni, mikor következik be. Azt is megtudtam, hogy nem az anyag kimerülését kell érteni rajta, hanem a hőhalált. Egy olyan mértékű hőhalált, amely nemcsak bolygónkat pusztíthatja el, hanem a legtágabb értelemben vett létet is, a világegyetemet cakompakk.

Most, hogy Koroknai Zsolt – régi szokásához híven – ismét elővette nagyanyjának a sütőjét, az a gyanúm, hogy a mindent felégető entrópia indítószikráját benne kell keresnünk. Sőt, a mindenféle technikai tudással felvértezett művész nyíltan hirdeti: van mitől félnünk. A sütő vagy még működőképes, tehát bármikor beindíthatja az entropikus processzust, vagy pedig még akkor indult el benne az entrópia eseményláncolata, amikor új volt, és még a nagygyűjtött alá. Persze, a nagyfi nem értett a termodinamikához, nem sejtette, miféle tűzvihart gerjeszt csinos kis sütőjével, amelyben, így őszi időben, egyebek mellett gesztenye és sütőtök héja sercegett.

Nem véletlen, hogy az évnek ebben a szakaszában Koroknai rendre előhúzza a sütőt a sufnyiból, ilyenkor nagyon is hasznát lehet venni egy ilyen antikvitásnak. Csak a nagyitól eltérően ő már tudja, hogy a töksütésen túl van a dolognak egy magasabb értelme is, mégpedig az entrópia. Valamikor maximális hőfoknak hívták, de a tudomány már csak ilyen, előbb-utóbb mindent átkeresztel. Szóval a mindenható tudomány azt állítja, hogy idővel a világegyetem egésze elkerülhetetlenül a maximális kiegyenlítetttség, a szétszórtság állapotába kerül, és bekövetkezik a hőhalál. Azért csak állítja, mert mindez még csak elmélet. Azonban – a tudománnyal, mármint a tudományos materializmussal ellentétben – mi már tudjuk, hogy az elmélet a nagyfi sütője révén átkerült a gyakorlatba.

A nagyfi sütője

Koroknai Zsolt kiállítása

SZOMBATHY BÁLINT

K.A.S. Galéria, 2019. XI. 15–25.

fény: Koroknai Zsolt

KOROKNAI ZSOLT: *Entrópia*, 2019, c-print, videó, objekt

Az entrópia már nem utópia, benne vagyunk nyakig. Még nem érezzük ugyan a perzselő lángcsóvákat, ám már érezzük az entrópia illatait. A sütőből csak úgy áradnak a nagyfi által kisütött sütek illatai, hogy beinstallálódjanak a kozmikus térbe, az éteri magasságok csúcsába. Ezt nevezi művésznünk a *22 recept stáció*nak, amelyek rátekerednek az itt látható gitár húrjaira, majd rezonanciát idéznek elő múlt és jelen között. Helyben vagyunk! Itt kezdődik már-már a művészet! Jelen időben rezegnek a húrok, megrezdülnek szívünk hullámai, rezeg a levegő körülöttünk, korogva rezgésnek indul a gyomrunk arra gondolva, micsoda evésművészeti performanszokat produkált a múltban az áldott jó nagyfi.

Ez még nem minden, ez még csak a tudományos keret. A java, vagyis a lényeg azáltal mutatkozik meg, hogy a 22 állomás ugyanannyi múltbeli kiállítást idéz meg. Nem más, mint Koroknai elmúlt 22 évének a történeti summázása. A falakon képi és szöveges információk sorakoznak a maguk időrendjében, a melléjük rendelt QR-kódok révén azonban a mobilunk kijelzőjén mozgásképeket nézhetünk meg a lajstromba vett korabeli kiállításokról, azok megnyitóiról, az oda csatolódo performanszokról. Itt találkozik tehát múlt és jelen futótüze, kiszabadulva a közös eredetből, vagyis a nagyfi sütőjéből, amely ettől fogva tudományosan is idő feletti tárgyfétes, hűen szolgálva az örök művészet magasztos ügyét.